

Arbetsmarknadsdepartementet
Arbetsmarknads- och integrationsministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2024/25:183 av Olle Thorell (S)
Kartläggning av värderingar

Olle Thorell har frågat mig om jag avser att ta några initiativ för att även kartlägga värderingar hos andra grupper och aktörer i samhället som i sitt agerande visat avvikelser från liberala demokratiska värderingar.

Regeringen lägger om inriktningen för integrationspolitiken. Regeringens utgångspunkt är att integrationspolitiken ska vara kravbaserad och betona individens eget ansvar. För att komma till rätta med integrationsproblemen krävs en större tydlighet från det offentliga om de krav som ställs och förväntningar som finns på den enskilde vad gäller självförsörjning, språkkunskaper och kunskaper om grundläggande lagar, regler och värderingar i samhället.

Tidigare i år beslutade riksdagen om ett nytt övergripande mål för integrationspolitiken. Av målet framgår att den som långvarigt befinner sig i Sverige ska anstränga sig för att bli en del av det svenska samhället och att samhället både ska ställa

krav och ge möjligheter till integration. I syfte att öka genomslaget för det nya integrationspolitiska målet har regeringen som komplement formulerat fem delmål som kommuniceras i budgetpropositionen för 2025. Det handlar om delmål för ekonomisk, språklig, demokratisk, social och kulturell integration samt ett delmål för utbildning. Genom delmålen om demokratisk samt social och kulturell integration förtydligar regeringen att samhällets grundläggande normer och värderingar behöver förankras hos och efterlevas av var och en som lever och bor i Sverige, samt att förtroendet för de demokratiska processerna och samhällets institutioner behöver öka. Regeringen förtydligar också att företeelser som begränsar möjligheter att leva ett fritt, värdigt och självständigt liv ska minska.

För att bättre kunna följa utvecklingen vad gäller integration behöver en mer ändamålsenlig uppföljning utvecklas. För att kunna få en samlad bild av utvecklingen av integrationen för de aspekter som inte kan mätas med registerdata finns det behov av att använda kompletterande datainsamlingsmetoder. Det gäller inte minst för att delmålen om demokratisk samt social och kulturell integration ska kunna belysas från ett så brett och heltäckande perspektiv som möjligt. Med ett bättre kunskapsunderlag möjliggörs en mer träffsäker integrationspolitik där åtgärder och insatser samt utveckling av politiken baseras på samlad kunskap och fakta.

Det finns redan idag ett flertal urvalsundersökningar som mäter befolkningens deltagande i till exempel föreningslivet, engagemang och kännedom i politiska frågor samt tillit och förtroende för det politiska systemet och för samhällets institutioner. Det finns också urvalsundersökningar som mäter inställning och attityder till värderingsgrundade frågor såsom familj, sexualitet och jämställdhet. Däremot råder det brist på undersökningar där utrikes födda tillfrågas om sin situation och sina erfarenheter. De undersökningar som har fokuserat på utrikes födda har i huvudsak utförts vid enstaka tillfällen eller i relativt begränsad omfattning.

För att kunna dra slutsatser om integrationens utveckling bedömer regeringen att en nationell urvalsundersökning som mäter den självupplevda integrationen bland utrikes födda behöver genomföras med viss regelbundenhet. Kunskap om skillnader i behov, värderingar och förutsättningar i den utrikes födda befolkningen jämfört med personer födda i Sverige ger bättre förutsättningar för att utforma träffsäkra åtgärder och minska risken för felaktiga antaganden om målgruppen.

Stockholm den 23 oktober 2024

Mats Persson